

PROGRAM GOSPODARSKOG OPORAVKA

Plan provedbenih aktivnosti PGO-a

Aktivnost 4. Doprinos države oživljavanju gospodarstva

Kratkoročna mjera:

Reforma sustava gospodarskih komora u cilju kvalitetnog, ažurnog i efikasnog pružanja usluga poduzetnicima

NOSITELJ: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva

REFORMA
HRVATSKE OBRTNIČKE KOMORE

Reforma sustava Hrvatske obrtničke komore ima za cilj povećati kvalitetu usluga koje se pružaju obrtnicima kako bi obrtništvo postalo konkurentan, inovativan i na znanju utemeljen gospodarski sektor koji značajno doprinosi gospodarskom razvoju i zapošljavanju.

Za ostvarenje tog cilja, kao i općeg cilja iz Programa gospodarskog oporavka-rasterećenje gospodarstva i uštede nužno je provesti reformu na sljedećim područjima:

1. **Ustroj Hrvatske obrtničke komore**
2. **Financiranje komorskog sustava**
3. **Obrazovanje**
4. **Proširenje opsega i uvođenje novih usluga**
5. **Jačanje partnerskih odnosa**

1. Ustroj Hrvatske obrtničke komore

Komorski ustroj utvrđen je Zakonom o obrtu Glava IV - Organiziranost obrta i to člancima 55. do 73. i Statutom Hrvatske obrtničke komore i to Stavkom XV. Organiziranost obrta i to člancima od 56. do 66.

Postojeći komorski sustav na dan 01. studeni 2010. godine temelji se na radu 117 Udruženja obrtnika - UO, 20 Područnih obrtničkih komora - POK-ova i Hrvatske obrtničke komore - HOK-a.

Udruženja obrtnika, kao temeljni oblik organiziranja, a koja se osnivaju na teritorijalnom ili strukovnom principu trebala bi biti glavni izvor informacija i pomoći članovima udruženja obrtnika, kao i osobama koje žele otvoriti obrt. Zadaće i poslovi udruženja obrtnika propisana su člankom 59. Statuta Hrvatske obrtničke komore. Bez obzira što se člankom 60. Statuta propisuje da su Udruženja dužna dostavljati Područnoj obrtničkoj komori program rada, financijski proračun, izvješće o radu i godišnji obračun Područne obrtničke komore to primaju na znanje, ali u pravilu POK-ovi ne kontroliraju rad Udruženja obrtnika.

Postojeći komorski sustav temelji se na pravnoj osobnosti i visokom stupnju samostalnosti na svim razinama-udruženja, POK-ovi i HOK, što ne omogućava sustav kontrole bilo da se radi o provedenim aktivnostima bilo o financijskom poslovanju, čime se dovode u neravnopravan i nejednak položaj obrtnici koji posluju na području Republike Hrvatske. Sustav Hrvatske obrtničke komore trebao bi osigurati **jednaku kvalitetu usluge** na svim razinama - od udruženja do POK-ova. Samostalnost i pravna osobnost Udruženja često je puta ograničavajući čimbenik u provedbi određenih aktivnosti, odnosno ograničava da se sustav HOK-a koordinira.

Ima i primjera loše suradnje Udruženja obrtnika međusobno, kao i između Udruženja i POK-a, što negativno utječe na opće poimanje sustava obrtničke komore od strane onih zbog kojih postoji i čijim se sredstvima financira, a to su obrtnici.

Reforma teritorijalnog ustroja

- Nužno je kroz promjene Zakona o obrtu i Statuta Hrvatske obrtničke komore osigurati da se komorski ustroj međusobno poveže, s jasnim odnosima, ciljevima i zadaćama, što će omogućiti da svi obrtnici dobivaju istu razinu usluge; rok za izmjene i dopune je prosinac 2010. godine
- Odluku o broju POK-ova i teritorijalni obuhvat donosi Skupština HOK-e **uz prethodnu suglasnost Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva**
- Pravilnik o osnivanju Udruženja; radi provođenja reorganizacije, s ciljem racionalizacije, donosi Skupština HOK-e
- UO i POK-e imaju obavezu dostavljanja Izvješća o radu i financijskih polugodišnjih i godišnjih izvješća HOK-i u roku 30 odnosno 60 dana po isteku obračunskog razdoblja;

2. Financiranje komorskog sustava

Sve slabosti postojećeg komorskog sustava najizravnije su se prenijele na njegovo financiranje. Kada se sagleda postojeći sustav, onda prva stvar koja zasigurno nije dobro postavljena je da svako Udruženje, kao i POK-a, samostalno, kroz svoja tijela utvrđuje iznos paušalnog komorskog doprinosa.

Samostalnost odlučivanja o visini komorskog doprinosa u paušalnom iznosu na razini udruženja i POK-ova kako je utvrđena postojećim zakonskim rješenjima i drugim aktima, ima za posljedicu nejednako opterećenje obrtnika, a najveći je problem da obrtnici u nerazvijenijim sredinama plaćaju najveći komorski doprinos, s obzirom na to da udruženja funkcioniraju na principu da se financiranje osigurava plaćanjem istog - što je manji broj obrtnika u udruženju, komorski je doprinos veći.

Reforma:

I. Utvrđuje se prijelazno razdoblje **do 01. siječnja 2012. godine** unutar kojeg će se temeljem primjene Pravilnika o financijsko-materijalnom poslovanju i Kriterija za sistematizaciji radnih mjesta HOK-a, a temeljem izmjena Zakona o obrtu, utvrditi **jedinstveni** iznos komorskog doprinosa u paušalnom iznosu za cijeli komorski sustav, te raspored pražnjenja po organizacijskim cjelinama prema određenim kriterijima.

Utvrđivanje jedinstvenog komorskog doprinosa u paušalnom iznosu ima za cilj

- jednako opterećenje s osnova plaćanja paušalnog iznosa komorskog doprinosa svih obrtnika u Republici Hrvatskoj
- racionalnije poslovanje cijelog komorskog sustava
- sustav kontrole na relaciji Udruženja-POK-ovi, HOK

Odluku o visini jedinstvenog komorskog doprinosa u paušalnom iznosu kao i iznos doprinosa od dohotka odnosno dobiti koji se plaća po određenoj stopi, donosi Skupština HOK-a.

II. HOK je dužan do 01. siječnja 2011. godine donijeti ***Pravilnik o materijalnom i financijskom poslovanju i Kriterije za sistematizaciju radnih mjesta*** - obvezujuće za sve članice sustava - Udruženja, POK-ove i HOK, a radi transparentnosti, kvalitete, jedinstvenog - jednoobraznog postupanja, efikasnosti i kontrole

III. Sve članice sustava Udruženja, POK-ovi i HOK obvezni su raditi na svim programskim JIS rješenjima, a radi transparentnosti, kvalitete, jedinstvenog - jednoobraznog postupanja, efikasnosti i kontrole

IV. HOK je dužan izraditi programska rješenja i metodologiju izrade programa rada, te standardiziranih programskih rješenja za praćenje- mjerljivost izvršenja, kao i kvalitete pruženih usluga prema članstvu

V. Iznos paušalnog komorskog doprinosa koji je na snazi s 01. studeni 2011. godine na svim razinama-udruženja, POK-ovi, HOK ne smije se povećavati do uvođenja jedinstvenog iznosa komorskog doprinosa u paušalnom iznosu za cijeli sustav. Također se smanjuju svi rashodi za 10 % u korist novih usluga predloženih u reformi.

3. Obrazovanje

Obrazovanje za obrtnička zanimanja izvodi se sukladno odredbama članka 39. - 54. Zakona o obrtu. Temeljem odredbi navedenog Zakona Hrvatskoj obrtničkoj komori date su javne ovlasti u:

- davanju odobrenja (licenci) fizičkim osobama - obrtnicima i pravnim osobama da mogu primati na praksu učenike strukovnih škola, ako obrt ili pravna osoba ispuni propisane kadrovske i materijalne uvjete (moraju imati 1 majstora stručnog učitelja na tri naučnika i prostor i opremu na kojima se može izvoditi najmanje 70% obrazovnog programa)
- organiziranju pomoćničkih ispita (organizira ih nakon uspješno završenog III. razreda HOK i škola u svrhu provjere stručnih i praktičnih kompetencija učenika), za uspješno položeni pomoćnički ispit Komora izdaje svjedodžbu o pomoćničkom zvanju
- organiziranju i provođenju majstorskih ispita (polažu se nakon završene odgovarajuće srednje stručne spreme i dvogodišnje radnog iskustva u zanimanju za koji se ispit polaže ili završene neodgovarajuće srednje stručne spreme i trogodišnjeg radnog iskustva u zanimanju za koje se ispit polaže ili završene odgovarajuće niže stručne spreme i desetogodišnjeg radnog iskustva u zanimanju za koje se majstorski ispit polaže.
- organiziranje i provođenje ispita o stručnoj osposobljenosti, uvjet za polaganje ispita je završena osnovna škola. Polaganje ovog ispita uvjet je za obavljanje manje zahtjevnih vezanih obrta npr. za kafe bar, pečenjar i sl.

Također, temeljem navedenog Zakona ministar gospodarstva, rada i poduzetništva nadležan je za:

- donošenje stručno teorijskog i praktičnog dijela obrazovnih programa za obrtnička zanimanja (programi naukovanja), a ministar znanosti obrazovanja i športa za donošenje općeobrazovnog dijela programa. Programe naukovanja ministar gospodarstva, rada i poduzetništva donosi uz suglasnost ministra znanosti, obrazovanja i športa i uz prethodno pribavljeno mišljenje Hrvatske obrtničke komore, a općeobrazovni dio programa ministar znanosti, obrazovanja i športa donosi uz prethodno pribavljenu suglasnost ministra gospodarstva, rada i poduzetništva i uz prethodno mišljenje HOK-a
- donošenje programa polaganja majstorskih ispita uz prethodno pribavljeno mišljenje Hrvatske obrtničke komore
- donošenje programa polaganja ispita o stručnoj osposobljenosti na prijedlog Hrvatske obrtničke komore
- Za donošenje podzakonskih propisa u svezi sa strukovnim obrazovanjem za obrtnička zanimanja

U programu razvoja obrtništva treba osigurati i ojačati kvalitetu obrazovanja za obrtništvo kako bi se osigurao održivi razvoj obrtništva i gospodarstva u cjelini. Obrazovanje za obrtnička zanimanja (zanimanja sa liste vezanih obrta) sustavno je uređeno odredbama Zakona o obrtu. Odredbe ovog Zakona detaljno opisuju sve etape sustava od ulaza u sustav do provjere izlaznih kompetencija dajući komori javnu ovlast u izdavanju isprava (svjedodžbi) kojim se ove kompetencije dokazuju (pomoćnički ispiti, majstorski ispiti, ispiti o stručnoj osposobljenosti), a što je u skladu i s proklamiranim mjerama Vlade u programu gospodarskog oporavka.

U posljednje dvije godine posredstvom stranih projekata (CARDS, IPA) uređuje se sustav strukovnog obrazovanja u Hrvatskoj. Donesena su dva nova zakona i to Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi i Zakon o strukovnom obrazovanju kao i niz podzakonskih akata koji iz njih proizlaze. S obzirom da Zakon o obrtu u istom razdoblju nije mijenjao svoje odredbe o obrazovanju za potrebe obrtništva došlo je do nedoumica u primjeni gore navedenih zakona kojim se osporavaju neke odredbe Zakona o obrtu koje se odnose na obrazovanje, te se time dovodi u sumnju i sama javna ovlast HOK-a. Europska praksa jača poziciju gospodarstva u strukovnom obrazovanju, pa temeljem toga smatramo da i uloga Komore u strukovnom obrazovanju mora jačati.

Reforma obuhvaća slijedeće provedbene mjere:

- Striktno primjenjivati u praksi odredbe članka 1. stavka 4. Zakona o strukovnom obrazovanju i članka 1. stavak 5. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, koji govore o tome da se sustav strukovnog obrazovanja za obrtnička zanimanja uređuje Zakonom o obrtu.

Pronalaženje najboljeg rješenja i usklađivanje sustava strukovnog obrazovanja može se postići korištenjem primjera najbolje prakse, na temelju iskustava obrtničkog obrazovanja koje je razvojem u proteklom razdoblju posve izjednačeno sa primjerima i standardima europskih zemalja, te ga treba prenijeti u pozitivne zakonske propise prijedlogom izmjena obrazovnih zakona od strane Vlade RH.

- Polaganjem pomoćničkog ispita omogućiti stjecanje srednje stručne spreme, što zahtijeva izmjenu članka 47. i 48. Zakona o obrtu. Zakonom o obrtu propisano je da nakon završetka stručno teorijskog i praktičnog dijela programa naučnik polaže pomoćnički ispit (polaganjem kojeg učenici ne stječu SSS), a nakon uspješno položenog pomoćničkog ispita učenici polažu završni ispit koji se polaže prema Pravilniku o maturi i završnom ispitu (stječu srednju stručnu spremu). Nakon što je ministar obrazovanja, znanosti i športa donio Pravilnik o izradi i obrani završnog rada te prestankom važenja Pravilnika o maturi i završnom ispitu

nastao je problem stjecanja srednje stručne spreme za učenike koji se obrazuju za obrtnička zanimanja.

- Posljednjim izmjenama Zakona o obrtu (NN 77/93, 90/96, 102/98, 64/01, 71/01, 68/07, 79/07) precizirano je osnivanje majstorske škole, te povjerena izrada pravilnika kojim se ova škola regulira ministru nadležnom za znanost, obrazovanje i sport. Do danas postupak i način osnivanja majstorske škole nije određen, te je nužna hitnost njegovog donošenja.

- Poticati stipendiranje učenika od strane gospodarskog sektora i informirati poslodavce o potrebi stipendiranja nadarenih učenika i deficitarnih obrtničkih zanimanja i utvrditi kriterije za formiranje zaklade o stipendiranju učenika.

- Inzistirati na izlaznim kompetencijama, ECVET bodovima, zagovarati prohodnost, vrednovati neformalno i informalno stečene kompetencije i osigurati adekvatan položaj obrtničkih zanimanja u HKO (4.1, 5.1) (Uredba o provedbi nacionalnog kvalifikacijskog okvira HKO).

- Inzistirati u skladu sa svjetskom i europskom praksom na produženju trajanja opće obavezne škole, čime bi se riješile nedoumice vezane uz realizaciju praktične nastave u gospodarskim subjektima u prvoj godini naukovanja. (reforma osnovnog obaveznog obrazovanja)

- Poticati obrtnike na cjeloživotno obrazovanje i učenje.

- Provoditi Strategiju učenja za poduzetništvo (dokument Vlade RH).

- Poticati programe usavršavanja nastavnika stručno - teorijske i praktične nastave u obrtničkim radionicama u programima partnerstva s Agencijom za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

4. Proširenje opsega i uvođenje novih usluga

Komorski sustav na svim razinama - Hrvatska obrtnička komora, područne obrtničke komore u županijama i udruženja obrtnika svojim članovima pruža različite usluge sukladno okvirima Zakonom o obrtu definiranih zadataka. Kako se uvjeti poslovanja mijenjaju, a osobito uvažavajući činjenicu napredovanja procesa pridruživanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, potrebno je opseg postojećih usluga proširiti, unaprijediti ih i osmisliti nove usluge prema novim potrebama članova.

Reforma se ogleda u dostupnosti i jednakim mogućnostima u pristupu slijedećim uslugama:

Na razini svakog udruženja

- Osigurati savjetodavne usluge za otvaranje obrta
- Pravovremeno informiranje obrtnika o izmjenama zakona i propisa koji uređuju njihovo poslovanje, o raspoloživim potporama i edukaciji - sms servis, e-mail obavijesti
- Provedba svih poticajnih mjera i strategija koje je donijela Vlada RH

Na razini POK-ova

- Sustavna informatička edukacija i razvoj e-poslovanja
- Izrada Analize utjecaja ulaska Republike Hrvatske u EU na poslovanje obrtnika i to na način da se utvrdi lista obrtnika i djelatnosti na koje ulazak RH u EU neće imati značajnijeg utjecaja, lista obrtnika i djelatnosti koje će se suočiti sa konkurencijom iz EU i lista obrtnika i djelatnosti koji posluju ili imaju potencijala poslovanja na EU tržištu
- Prema podacima iz Obrtnog registra kod postojećih obrta utvrditi koji obrti imaju uveden sustav kvalitete, HACCP ili neku drugu normu te utvrditi plan i dinamiku certificiranja obrtničkih radnji
- Informirati obrtnike o sadržaju Nacionalnog strateškog referentnog okvira, novog Operativnog programa za regionalnu konkurentnost kako bi ih se upoznao sa novim modalitetima bespovratnih potpora i drugih poticaja koje će moći koristiti iz strukturnih fondova po ulasku RH u EU
- Utvrditi popis obrtnika s razvojnim potencijalom, educirati ih i pripremati za korištenje EU fondova

Na razini HOK-a

- Informiranje putem Obrtničkih novina koja imaju i on-line izdanje na www.hok.hr s interaktivnim sadržajima
- Elektronsko obavještanje o aktualnostima i informacijama putem e-mail obavijesti - posebno o novim propisima
- Razvoj projekta obrtničke kartice vezano za ostvarivanje pogodnosti članova kod nabave roba i usluga, te promicanje obrtničkih roba i usluga, u zemlji i inozemstvu
- Zaštita interesa obrtnika po načelu Small Business Act- malo je prvo- kod donošenja novih zakonskih rješenja
- Lobiranje na svim razinama komorskog sustava
- Poticanje rješavanja sporova te proširenje mreže Centra za mirenje u cilju preusmjeravanja gospodarskih sporova s redovnih sudova na alternativne načine rješavanja sporova

- Jačanje svijesti o društveno-odgovornom poslovanju i razvoj poslovnog morala kroz donošenje Cehovskih pravila pojedinih struka (EU: „Code of Practice“)

5. Jačanje partnerskih odnosa

Hrvatska obrtnička komora kroz svog predstavnika kao vanjskog člana sudjeluje u radu odbora Hrvatskog sabora i to Odbora za rad i socijalno partnerstvo, Odbora za regionalni razvoj i Odbora za gospodarstvo. Predstavници komore sudjelovali su u izradi nekih zakonskih rješenja, a HOK ima dobru suradnju i s HGK.

Reforma predviđa

- Sudjelovanje predstavnika HOK-a kao vanjskog suradnika u radu odbora Hrvatskog sabora i to: Odbora za obrazovanje, znanosti i kulturu; Odbora za financije i državni proračun; Odbora za turizam; Odbora za pomorstvo, promet i veze.
- Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva kao resorno ministarstvo dužno je osigurati da se kod svih novih zakonskih prijedloga u radnu skupinu imenuje predstavnik HOK-a, te da sve zaprimljene primjedbe i prijedloge HOK-a upućuje na razmatranje Vladi RH, ukoliko utvrdi njihovu opravdanost.
- Jačanje suradnje s HGK i u cilju pružanja većeg broja raznovrsnijih i kvalitetnijih usluga obrtnicima i poduzetnicima, te u tom smislu sklapati sporazume kojima bi se izbjeglo preklapanje aktivnosti, odnosno kojima bi se uspostavila mreža korištenja međusobnih usluga uz racionalnije korištenje resursa.
- Razvijanje suradnje s obrtničkim komorama zemalja EU osobito imajući u vidu postupak pridruživanja Republike Hrvatske Europskoj uniji i potrebe poslovanja na jedinstvenom tržištu.
- U općinama i gradovima, a osobito u županijama treba jačati partnerstvo kroz suradnju na zajedničkim projektima, izradi razvojnih dokumenata, snažnije povezivanje Udruženja obrtnika i POK-ova sa županijskim gospodarskim komorama, potpornim institucijama -poduzetničkim centrima i razvojnim agencijama, uz obavezu uključivanja Udruženja i POK-ova u projekte koji se financiraju iz sredstava EU.

REFORMA

HRVATSKE GOSPODARSKE KOMORE

Sabor Republike Hrvatske donio je **Zakon o Hrvatskoj gospodarskoj komori** (*Narodne novine 66/91 i 73/91*) kojim je ona ustrojena kao jedinstvena komora svih gospodarskih subjekata na području Republike Hrvatske. Tim je zakonom Hrvatska gospodarska komora zadržala ustroj koji se temelji na europskoj tradiciji organiziranja gospodarskih komora s obvezatnim članstvom i djelokrugom poslova utvrđenih zakonom odnosno javno-pravni (kontinentalni) model komore.

Unutarnji ustroj Komore uređen je Pravilnikom o ustrojstvu i načinu rada Hrvatske gospodarske komore i upravo u cilju modernizacije i praćenja europskih i svjetskih trendova od 1991. do danas, brojnim izmjenama navedenog Pravilnika Komora kontinuirano provodi organizacijske promjene u cilju kvalitetnog, ažurnog i efikasnog pružanja usluga hrvatskom gospodarstvu.

Izvore financiranja i njihovu visinu utvrđuje Skupština Hrvatske gospodarske komore Odlukom za svaku kalendarsku godinu.

Hrvatska gospodarska komora djeluje, dakle, kao jedinstveni sustav koji je u organizacijskom, financijskom i kadrovskom smislu jasno određen i čvrsto povezan.

Zbog toga reforma sustava Hrvatske gospodarske komore ide u smjeru utvrđivanja jasnih poslova i zadaća, te novih usluga koje HGK mora osigurati za svoje članstvo i to na slijedećim područjima:

1. Internacionalizacija hrvatskog gospodarstva
2. Jačanje strukovnih udruženja i zajednica i osnivanje novih klastera
3. Proširenje opsega i uvođenje novih usluga
4. Obrazovanje
5. Jačanje partnerskih odnosa

1. Internacionalizacija hrvatskog gospodarstva

Hrvatska gospodarska komora organizator je brojnih domaćih i međunarodnih gospodarskih susreta, konferencija, prezentacija, seminara i sličnih događaja povezanih uz međunarodne gospodarske teme, a posebne aktivnosti odnose se na područje pripreme gospodarstva za ulazak u EU.

Kao članica Međunarodne komore u Parizu (ICC) i Udruženja europskih komora Eurochambresa u Bruxellesu, Komora ima uspostavljene dobre odnose s većinom komora u svijetu, pa se dokazala kao dobar organizator posjeta inozemnih izaslanstava, kao i organizator poslovnih izaslanstava u inozemstvo.

Te se aktivnosti u narednom razdoblju trebaju intenzivirati, te temeljiti na koordinaciji aktivnosti s Ministarstvom vanjskih poslova i europskih integracija, Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvom poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja i Ministarstvom regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva kao i svih tijela državne uprave i institucija vezanih uz međunarodne gospodarske odnose u promociji Hrvatske kao poželjne destinacije za

ulaganja, a isto tako i u ostalim aktivnostima vezanim uz pomoć gospodarstvenicima pri plasmanu proizvoda i usluga na inozemno tržište.

Pri Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva, a u okviru Uprave za gospodarsku diplomaciju, izvoz i investicije osnovati će se Koordinacija za međunarodnu gospodarsku promociju sa zadatkom da se objedine svi resursi i da se promocija hrvatskog gospodarstva provodi **koordinirano**. Organizaciji promocije pristupa se po izrađenom Planu promocije gospodarstva za svaku godinu, a koji se temelji na prethodno iskazanom interesu tvrtki za nastup na pojedinim tržištima.

Sve promotivne aktivnosti u inozemstvu (prezentacije, poslovne delegacije, posjeti komorama) odrađivati će se zajednički uvažavajući i inicijative djelatnika iz naših Diplomatsko-konzularnih predstavništava.

Hrvatska gospodarska komora već se godinama zauzima za veću transparentnost pri odabiru trgovinskih atašea i ističe potrebu njihove kontinuirane bolje informiranosti o potrebnoj pomoći hrvatskim tvrtkama u nastupima na stranom tržištu. Stoga je Hrvatska gospodarska komora spremna organizirati posebne edukacije u okviru komorskog sustava za diplomate koji će biti zaduženi u Diplomatsko-konzularnim predstavništvima za gospodarska pitanja.

Radi olakšavanja nastupa hrvatskih tvrtki na inozemnim tržištima, vodeći računa o prioritetima i mogućnostima za izvoz na pojedinim tržištima, Hrvatska gospodarska komora je od 1996. do 2009. otvorila predstavništva u susjednim zemljama, Predstavništvo u Sarajevu - Poslovnice u Mostaru i Banjoj Luci, Predstavništvo u Beogradu, Predstavništvo u Prištini i Predstavništvo u Kotoru.

Osnovna zadaća predstavništva je zastupanje i promidžba interesa hrvatskog gospodarstva u inozemstvu. Predstavništva se osobito zalažu za promicanje hrvatskog izvoza i robne razmjene, stranih ulaganja u Hrvatsku, dugoročne proizvodne kooperacije, proizvodno-financijske suradnje, znanstveno-tehničke suradnje, suradnje u području turizma i gospodarskih usluga i suradnje na trećim tržištima. Posebnu važnost predstavlja otvaranje Predstavništva u Bruxellesu 2000. godine, koje poslovnoj zajednici pruža sve informacije vezane uz europsku regulativu, povezuje ih s institucijama EU i krovnim strukovnim asocijacijama te ima snažnu lobističku ulogu pri pribavljanju projekata iz različitih fondova EU.

U 2010. godini, s obzirom na porast interesa hrvatskih tvrtki za Rusiju te na procjenu da su mogućnosti za hrvatske tvrtke na ruskom tržištu velike, HGK je osnovala Poslovno vijeće za gospodarsku suradnju s Ruskom Federacijom i otvorila Predstavništvo HGK u Moskvi. Sinergijom rada Vijeća i Predstavništva olakšat će se pristup tržištu ne samo Rusije nego i Bjelorusije i Kazahstana.

Poslovno vijeće za gospodarsku suradnju s Ruskom Federacijom pri HGK okuplja sve hrvatske tvrtke zainteresirane za suradnju s Rusijom i otvara mogućnosti za učinkovitiju razmjenu informacija između članica i institucija, koordinaciju aktivnosti i zajedničku izradu smjernica za pomoć tvrtkama u nastupu na ruskom tržištu.

U srpnju ove godine HGK je otvorila Predstavništvo u Kabulu u Afganistanu s ciljem uključivanja hrvatske poslovne zajednice u projekte NATO saveza koji su povezani uz izgradnju infrastrukturnih projekata u području operacije ISAF u Afganistanu, ali

i projekte civilne namjene usmjerene ka obnovi i potpori funkcioniranja civilnog društva. Otvaranjem tog predstavništva ispunjeni su svi preduvjeti za prijem svih javnih natječaja koji se raspisuju u Afganistanu, a na koje će se moći javljati i hrvatske tvrtke.

Koordinacija za međunarodnu gospodarsku promociju treba izraditi plan otvaranja novih predstavništva HGK, te na tragu nužnosti koordinacije svih aktivnosti na promociji hrvatskog gospodarstva razmotriti preimenovanje postojećih predstavništva HGK u Hrvatske gospodarske urede.

Poslovno vijeće novi je oblik organizacije članica HGK koji aktivira sve hrvatske tvrtke radi učinkovitije suradnje s pojedinom zemljom. Takva vijeća organizirala bi se za pojedine zemlje kao što je to za sada napravljeno s Rusijom kako bi okupila zainteresirane tvrtke koje bi međusobno razmjenjivale informacije i zajednički izrađivale smjernice za nastup na pojedinom tržištu.

Posebne su aktivnosti predviđene za jačanje gospodarskih odnosa s arapskim zemljama. Planira se osnivanje hrvatsko-arapske gospodarske komore koja bi okupljala sve tvrtke zainteresirane za suradnju sa zemljama sjeverne Afrike, Bliskog istoka i Arapske lige. Iako su ove zemlje u nekom pogledu slične, ipak postoje i neke specifičnosti pojedinih tržišta, pa će s toga u okviru hrvatsko-arapske gospodarske komore djelovati i poslovna vijeća za pojedine zemlje, a s nekima je to već i dogovoreno (Sirija, Egipat, Jordan).

Organizirat će se posebna edukacija o tom tržištu kako bi se olakšao nastup i tvrtkama koje tamo još nisu prisutne.

2. Jačanje strukovnih udruženja i zajednica i osnivanje novih klastera

Pri Hrvatskoj gospodarskoj komori danas djeluje *29 zajednica, 50 strukovnih udruženja* te gotovo *250 grupacija i strukovnih skupina* organiziranih prema djelatnostima na kojima se razmatraju sva relevantna pitanja za pojedine segmente gospodarstva (prošle godine održano je 567 sastanaka tih grupacija).

Stručne službe HGK formuliraju njihova stajališta i prijedloge te ih šalju nadležnim državnim tijelima izravnom komunikacijom, sudjelovanjem u raznim operativnim skupinama i povjerenstvima, kao i kroz sudjelovanje u radu radnih tijela - odbora Hrvatskog sabora.

Komora će i dalje podržavati strukovno organiziranje članica te osnivati nove zajednice, udruženja i klastere u skladu s iskazanim interesom članica.

Europska strukovna udruženja iznimno su značajna za gospodarstvo EU. Ona sudjeluju u izradi zakonodavstva EU na korist gospodarstva EU i preko nacionalnih strukovnih udruženja prenose članicama - gospodarskim subjektima informacije bitne za njihovo poslovanje. Također, nacionalna strukovna udruženja imaju

zadaću informiranja nadležnih nacionalnih ministarstava o jedinstvenom europskom stavu struke. Financiranjem u pravilu vrlo visokih članarina u udruženjima EU, HGK će tvrtke osloboditi plaćanja istih i tvrtkama pružiti informacije koje se dobivaju kroz članstvo u udruženjima EU.

3. Proširenje opsega i uvođenje novih usluga

Komora posebnu pozornost planira pridati jačanju sljedećih aktivnosti:

3.1. Izrada stručnih ekonomskih studija i analiza

Jedna od važnih aktivnosti Komore bit će i izrada stručnih analiza i studija o stanju i kretanjima u hrvatskom gospodarstvu, koje će poslužiti kao podloga za programe gospodarskog oporavka, kao i mjere Vlade Republike Hrvatske i nadležnih državnih tijela.

Potkraj lipnja 2010. izrađena je analiza „Hrvatsko gospodarstvo 2009.“, s naglaskom na to kako je globalna kriza utjecala na hrvatsko gospodarstvo, te analiza stanja i tendencije kretanja hrvatskoga gospodarstva u razdoblju prije krize. Ova, kao i brojne druge analize, dostupna je na internetskoj stranici Hrvatske gospodarske komore.

Hrvatska gospodarska komora će za potrebe pojedinih državnih i gospodarskih delegacija izrađivati analize gospodarstva zemalja koje se posjećuju, ili analize gospodarstva zemalja čije gospodarske delegacije dolaze u posjet Republici Hrvatskoj.

3.2. Osnivanje Centra za EU

Uz dosadašnje aktivnosti Hrvatske gospodarske komore na pripremi hrvatskoga gospodarstva za ulazak u EU te postojeću snažnu infrastrukturu, Europsku poduzetničku mrežu (EEN), Ured HGK u Bruxellesu, sektore, centre te županijske komore, a odgovarajući na izazove koji se postavljaju pred hrvatsko gospodarstvo ulaskom u EU, Komora će proširiti svoje aktivnosti.

Završetkom pregovora Republike Hrvatske s EU hrvatskom se gospodarstvu otvaraju potpuno nove mogućnosti. Komora želi iskoristiti prednosti članstva u EU i svaku mogućnost u cilju ostvarivanja koristi za hrvatsko gospodarstvo:

- Suradivati s resornim ministarstvima RH u svim pitanjima EU relevantnim za gospodarstvo
- Sudjelovati u stvaranju politika i zakonodavstva EU te biti aktivan partner u područjima koja izravno utječu na rast i prosperitet hrvatskoga gospodarstva

- Podržati proaktivnu suradnju između sektorskih udruženja HGK i njihovih relevantnih europskih udruženja
- Inicirati interes i sudjelovanje hrvatskih subjekata u osmišljavanju i dobivanju projekata financiranih iz strukturnih i kohezijskog fonda

Zbog toga će Komora osnovati Centar za EU, koji će uz postojeći projekt Europske poduzetničke mreže mobilizirati svoje potencijale i kroz županijske komore za stvaranje konkurentnoga gospodarstva.

Osnovne aktivnosti EEN-a su među ostalim pronalaženje poslovnog partnera u EU i šire, organizacija edukativnih seminara, izdavanje publikacija, organizacija poslovnih razgovora, pružanje informacija o otvorenim natjecajima EU te pružanje usluga Tender Support System - automatsko obavještanje o otvorenoj javnoj nabavi u EU.

Posebna pozornost pridat će se edukaciji i informiranju gospodarstvenika o korištenju strukturnih i kohezijskog fonda koji će se otvoriti ulaskom Hrvatske u EU te nastaviti dosadašnje aktivnosti i sudjelovanje u programima Zajednice. Pritom će pomagati gospodarstvenicima u osmišljavanju projekata, povezivanju s partnerima u inozemstvu i pripremi projekata.

3.3. Aktivnosti povezane s članstvom u NATO savezu

Temeljem Naputka o provedbi Projekta hrvatsko gospodarstvo i NATO (NN 61/2010.) Hrvatska gospodarska komora ima obvezu informiranja poslovne zajednice o svim poslovnim mogućnostima koje mu pruža članstvo u NATO savezu i to putem web portala, oglašavanja, pisanim putem, seminarima i sl. Stoga je Hrvatska gospodarska komora kreirala web stranicu www.natonatjecaji.hr gdje se nalaze sve potrebne informacije i kontakti koji će hrvatskim tvrtkama pomoći u njihovim nastojanjima da se uključe u projekte NATO saveza.

U HGK je osnovana Kontrolna točka certificirana od strane Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost čime su ispunjeni preduvjeti za zaprimanje dokumenata i natječaja s oznakom tajnosti.

Temeljem navedenog Naputka o provedbi Projekta hrvatsko gospodarstvo i NATO, HGK je dobila javnu ovlast vođenja Registra hrvatskih gospodarskih subjekata koji su ispunili preduvjete za primanje i raspolaganje neklasificiranim i klasificiranim podacima s ciljem zaprimanja NATO natječaja koji su označeni oznakom tajnosti. Registar će, osim prema ostalim podacima, hrvatske gospodarske subjekte razvrstavati prema djelatnosti kojom se bave te stupnju tajnosti podataka koji im mogu biti stavljeni na raspolaganje.

3.4. Ustroj jedinstvene kontaktne točke

Uspostava jedinstvene kontaktne točke, prema *Direktivi 2006/123/EZ* o uslugama na unutarnjem tržištu, obveza je država članica Europske unije.

Slijedom obaveza koje proizlaze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju te ispunjavanja mjerila za zatvaranje Poglavlja 3. - Pravo na poslovni nastan i sloboda pružanja usluga, Republika Hrvatska je poduzela niz aktivnosti na usklađivanju nacionalnog zakonodavstva sa zahtjevima pravne stečevine Europske unije.

U smislu članka 6. Direktive o uslugama Zakonom o uslugama koji je u izradi, predviđa se uspostavljanje elektroničke jedinstvene kontaktne točke. Uz suglasnost nadležnih institucija određeno je da će HGK biti nadležno tijelo za organizaciju jedinstvene kontaktne točke.

Putem navedenog portala primatelji usluga moći će dobiti informacije o pružateljima usluga i samim uslugama, a pružatelji usluga dobivati informacije u vezi s poslovnim nastanom i slobodnim pružanjem usluga odnosno informacije o tome gdje se i na koji način mogu registrirati u Hrvatskoj. U tu će svrhu jedinstvena Kontaktna točka imati veze odnosno linkove na internetske stranice nadležnih tijela putem kojih je moguća registracija. Jedinstvena kontaktna točka neće biti „mjesto“ registracije, nego samo izvor informacija gdje i kako obaviti registraciju ili što je sve potrebno zadovoljiti za pružanje usluga u zemlji i EU.

Jedinstvena kontaktna točka bit će organizirana kao dvojezični portal - sve informacije i svi obrasci bit će dostupni na hrvatskom i engleskom jeziku. Sve aktivnosti na ustroju jedinstvene kontaktne točke poduzimaju se u suradnji i pod nadzorom Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva.

3.5. Decentralizacija funkcija stalnog izbranog sudišta pri HGK, Centra za mirenje i Suda časti

Cilj je osigurati učinkovit sustav za rješavanje trgovačkih sporova na čitavom području Republike Hrvatske tako da se u svim županijskim komorama organizira provedba ovih postupaka uz što manje troškove za gospodarstvo.

Poticanje korištenja alternativnih načina rješavanja sporova u skladu je s europskom tradicijom i praksom sadržanom, među ostalim, u preporukama Vijeća Europe i direktivama Europske unije.

U okviru Komore osigurane su sve kadrovske, tehničke i materijalne pretpostavke za brzo i kvalitetno vođenje postupaka pred Centrom za mirenje, Stalnim izabranim sudištem i Sudom časti.

3.6. Preuzimanje novih javnih ovlasti

Komori je posebnim zakonima do sada preneseno u nadležnost obavljanje 21 javne funkcije. Svojim kadrovskim i tehničkim resursima Komora je spremna preuzimati i nove javne ovlasti u cilju što uspješnijeg pružanja usluga gospodarstvu, a time i rasteretiti državne resore operativno-tehničkih poslova. Primjerice, spremni smo preuzeti vođenje Registra predstavništava stranih osoba u Hrvatskoj.

3.7. Daljnja promocija akcija „Kupujmo hrvatsko“ i „Vrijedne ruke“ te projekta „Be CROative“ i „Zlatna kuna“

Akcija "*Kupujmo hrvatsko*" provodi se više od deset godina. U tom je razdoblju poprimila razmjere sveobuhvatne nacionalne akcije s velikim gospodarskim i društvenim značenjem.

Novi projekt koji prati akciju „Kupujmo hrvatsko“ jest projekt „Vrijedne ruke“ koji se provodi u suradnji s Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva te Hrvatskom obrtničkom komorom. Cilj je projekta „Vrijedne ruke“ prepoznati i promicati rad malih poduzetnika koji stvaraju nove proizvode čija kvaliteta i inovativnost pridonose održavanju tradicije i očuvanju kulturne baštine te stvaranju identiteta hrvatskog proizvoda. Osim toga, tim se projektom želi omogućiti i osnivanje novih gospodarskih subjekata.

„*Be CROative*“ je projekt kojim se u zemljama Europske unije i svijeta promoviraju kvalitetni hrvatski proizvodi, znanstvenici, inovatori i izumi te Hrvatska kao zemlja inovativnih i kreativnih ljudi. HGK time želi pokazati da je Hrvatska baštinik ne samo europske, nego i svjetske kulture.

3.8. Promocija znakova „Hrvatska kvaliteta“ i „Izvano hrvatsko“

Komora će u dogovoru s nadležnim državnim resorima u okviru svojih novih nadležnosti posebnu pozornost pridati kontroli kvalitete robe i usluga kao i kontroli kretanja odnosno nadzora robe na nacionalnom i međunarodnom tržištu u cilju zaštite hrvatskih proizvođača, ali i hrvatskih potrošača.

Znak "Hrvatska kvaliteta" nose hrvatski proizvodi koji svim svojim značajkama (sastav, dizajn, ekološki kriteriji) zadovoljavaju najviše svjetske kriterije. Označavanje tim znakom pomaže kupcima u prepoznavanju proizvoda koji se odlikuju natprosječnom kvalitetom.

Sustav ocjenjivanja uključuje nepristranu stručnu prosudbu proizvoda, dizajn, ekonomsko-marketinške parametre te sustav osiguravanja kvalitete u proizvodnji.

Znak "Izvano hrvatsko" ima dodatnu vrijednost i njega nose hrvatski proizvodi koji su nastali kao rezultat hrvatske tradicije, razvojno-istraživačkog rada, inovacija i invencija. Proizvodi koji nose znak "Izvano hrvatsko" moraju biti najmanje na razini kvalitete proizvoda nositelja znaka "Hrvatska kvaliteta". Sustav ocjenjivanja nadograđuje se kriterijima izvornosti hrvatske tradicije i inventivnosti.

Vizualnim označavanjem kvalitetnih hrvatskih proizvoda i usluga Hrvatska gospodarska komora želi uspostaviti vizualni kod na hrvatskom i svjetskom tržištu - vizualni kod vrhunskih hrvatskih proizvoda i usluga, te na taj način pomoći hrvatskim tvrtkama da njihovi proizvodi i usluge budu prepoznatljivi na tržištu.

4. Obrazovanje

Polazeći od toga da je obrazovanje ključna pretpostavka gospodarskog razvoja, HGK intenzivno sudjeluje u svim društvenim procesima usmjerenim na podizanje razine znanja i vještina, a osobito u prepoznavanju potreba tržišta rada.

Koordinacija E4E (Obrazovanje za poduzetništvo), koju sačinjavaju Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Ministarstvo turizma, Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, Hrvatska udruga poslodavaca, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatska obrtnička komora i Hrvatska gospodarska komora odgovorno je tijelo za provedbu Strategije za poduzetničko učenje. Aktivnosti Strategije u potpunosti su u suglasju s mjerama Vlade o promociji poduzetništva i uvođenju poduzetničkih kompetencija u obrazovni sustav.

Rezultati kontinuiranog istraživanja potreba za obrazovanjem i usavršavanjem u malim i srednjim poduzećima s posebnim naglaskom na poduzetničkim vještinama, koje se provodi od 2009. godine, koristit će za usmjeravanje državnih potpora na programe obrazovanja i usavršavanja sukladno iskazanom interesu poduzetnika i obrtnika, obrazovnom sustavu radi prilagodbe obrazovnih programa potrebama tržišta rada, kao i pružateljima usluga cjeloživotnog učenja (treninzi, seminari, radionice). Posebitost i prednost ovog istraživanja je da se provodi on-line, podaci se mogu izuzetno brzo generirati, te pripremiti različiti izvještaji i analize sukladno potrebama.

5. Jačanje partnerskih odnosa

Hrvatska gospodarska komora razvijala je i razvijati će partnerske odnose kako na nacionalnom, tako i na europskom, odnosno globalnom nivou.

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva i Hrvatska gospodarska komora potpisati će poseban sporazum kojim će se definirati međunarodne gospodarske aktivnosti i uloga HGK u provedbi i organizaciji raznih međunarodnih gospodarskih događaja poput konferencija, foruma, prezentacija i individualnih susreta sa stranim firmama.

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva i Hrvatska gospodarska komora zajednički će planirati i pripremati gospodarske delegacije koje će biti organizirane u okviru službenih posjeta visokih hrvatskih dužnosnika - predsjednika RH, premijera RH, ministara i dr.

Uspostaviti će se kontinuirana koordinacija Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, Hrvatske gospodarske komore kao i svih tijela državne uprave i institucija vezanih uz međunarodne gospodarske odnose u promociji Hrvatske kao poželjne destinacije za ulaganja, a isto tako i u ostalim aktivnostima vezanim uz pomoć gospodarstvenicima pri plasmanu proizvoda i usluga na inozemno tržište.

U svrhu što uspješnije suradnje s MVPEI potpisan je u srpnju ove godine poseban Memorandum o suradnji kojim je utvrđen detaljniji način međusobne suradnje.

Radi racionalizacije određenih usluga i snižavanja troškova gospodarstvenicima sklopljen je sporazum između dviju Komora, Hrvatske gospodarske komore i Hrvatske obrtničke komore, kojim jača dosadašnja uspješna suradnja posebice u organiziranom nastupanju obrtnika i trgovačkih društava na sajmovima u zemlji i inozemstvu, unapređenju strukovne izobrazbe i cjeloživotnog učenja, daljnjem promicanju suradnje na promociji projekta „Vrijedne ruke“, pripremi i realizaciji projekata financiranih iz pretpristupnih fondova, te drugih projekata koji su bitni za podizanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva i internacionalizaciju poslovanja. Ovaj sporazum predviđa unapređenje međusobnih savjetodavnih usluga, razmjenu internetskih portala i druge poslove koji će biti u funkciji unapređenja gospodarstva.

Komora je u proteklih petnaestak godina sklopila 267 sporazuma o suradnji s inozemnim komorama. Ovi sporazumi daju mogućnost organizacije različitih prezentacija, nastupa na inozemnim sajmovima i međusobnih poslovnih susreta s gospodarstvenicima iz najvažnijih zemalja svijeta.